

Nr 328

Av herr **Enarsson m. fl.**, om avslag å *Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Lånefonden för kommunala markförvärv.*

(Lika lydande med motion nr 402 i Andra kammaren)

I årets statsverksproposition föreslås att 30 milj. kr. anvisas till *Lånefonden för kommunala markförvärv*. Lånefonden föreslås inrättad från 1 juli 1968.

Förslaget går tillbaka på riksdagens principbeslut 1967 om inrättande av sådan lånefond i enlighet med förslag i proposition 100/1967 i vilken framhölls: »Kommunernas markpolitik bör inriktas på förvärv av mark i så stor omfattning att kommunerna får dominerande inflytande över de marktillgångar som inom överskådlig tid kan beräknas bli tagna i anspråk för samhällsbyggandet. Kommunerna bör ha en markberedskap som innebär att mark är säkerställd för minst 10 års byggande. Kommunerna rekommenderas vidare att företrädesvis upplåta marken med tomträtt sedan den iordningstälts för bebyggelse.

Med sikte på att underlätta de kommunala markförvärven läggs i propositionen fram principförslag om statliga lån till kommunala markköp. Lånegivningen skall i huvudsak inriktas på markförvärv för bostadsförsörjningen. För lånen föreslås en amorteringstid på tio år. Räntan föreslås bli fri från subventionsinslag. För ändamålet inrättas en statlig lånefond under kapitalbudgeten. Förslag om anvisning av medel till fonden avses bli framlagt för riksdagen i anslutning till en kommande proposition om skärpt beskattning på vinster vid fastighetsförsäljningar.»

Vi har tidigare, bl. a. i anslutning till behandlingen av prop. 100/1967, framhållit att den kommunala markpolitiken bör utformas med utgångspunkt från att marken i princip skall kunna ägas även av andra än kommunen. Kommunen bör i första hand verka för att befintliga markägare eller intresserade utomstående byggherrar i den mån förutsättningar föreligger genomför exploatering av lämpligt belägen mark. Den fysiska planeringen måste vara överordnad i förhållande till den markpolitik som endast utgör ett medel för plangenomförande. I den mån kommunala förmögenhetsökningar skall åstadkommas genom skatteuttag, bör detta ske över den kommunala budgeten.

Den föreslagna anknytningen till realisationsvinstskatten vid fastighetsförsäljning innebär en fastlåsning i en ändamålsbestämning som knappast förefaller rationell. Riksdagen har på goda grunder under senare år i många sammanhang tagit avstånd från specialdestinationsprincipen i beskattningen.

Det får anses anmärkningsvärt att departementschefen vidhåller att lånefondens

finansiering skall vara beroende av inkomsterna på markvärdeskatten och att förslaget belopp framföres efter bedömning av inkomsterna på markvärdeskatten.

Departementschefen framhåller i statsverkspropositionen: »Numera har riksdagen (prop. 1967: 153 BeU 64, rskr. 383) beslutat om ändringar i kommunalskattelagen m. m. som innebär att beskattningen av vinster av fastighetsförsäljningar skärps och som beräknas medföra ökade skatteintäkter. Ändringarna trädde i kraft den 1 januari 1968. I anslutning till de inkomstberäkningar som redovisats i nämnda proposition föreslår jag att anslag till fonden för budgetåret 1968/69 anvisas med 30 milj. kronor.»

När statsutskottet, i anslutning till proposition 100/1967, behandlade markfonden, uttalade utskottet följande: »Enligt utskottets mening skulle det ha varit önskvärt om finansieringsformerna kunnat bestämmas redan i detta sammanhang utan bindning till viss inkomstkälla. Eftersom emellertid propositionen inte innehåller något förslag till medelsanvisning torde det inte nu finnas anledning att ta ståndpunkt till finansieringsmetoden.»

Vi avvisar, liksom tidigare, tanken på en lånefond för kommunala markförvärv. Skulle, trots detta, anslag till sådan lånefond beviljas, avvisar vi med skärpa den specialdestination av medel som föreslås i propositionen.

De medel, som oundgängligen kan komma att behövas för kommunala markförvärv bör, utan inrättande av specialreglerad lånefond, kunna frigöras på den allmänna kapitalmarknaden.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte avslå förslaget om anslag till lånefonden för kommunala markförvärv.

Stockholm den 25 januari 1968

Arvid Enarsson (h)

Ragnar Sveningsson (h)

Ebbe Ohlsson (h)

Lars Schött (h)
